

A KSH jelenti: Gazdaság és társadalom, 2012. január–október

Magyarország bruttó hazai terméke 2012 első három negyedévében 1,3%-kal, a III. negyedévben 1,5%-kal volt alacsonyabb, mint egy évvel azelőtt. Az ipari termelés az első tíz hónap átlagában 0,9%-kal maradt el a 2011. január–októberitől, az építőiparé – a szeptember–októberi bővülés mellett – 4,2%-kal csökkent. Elsősorban az építési beruházások csökkenésével magyarázható, hogy a nemzetgazdasági beruházások első három negyedéves volumene 5,2%-os mérséklődést mutat az egy évvel korábbihoz képest. A szolgáltató-szektoron belül a kereskedelmi szálláshelyeken eltöltött vendégéjszakák január–októberi száma 4,5%-kal meghaladta az egy évvel korábbit. A külkereskedelmi termékforgalom első tíz hónapra becsült euróértéke valamivel több, mint 1%-kal múlta felül a tavaly ilyenkorit, a mérleg 6089 millió eurós többlettel zárt.

A január–októberi időszak során a születések száma 3,3%-kal, a halálozásoké 0,4%-kal volt magasabb, mint a megelőző év ugyanezen időszakában. Az ország becsült lélekszáma október végén 9 millió 937 ezer főt tett ki, mintegy 21 ezerrel kevesebbet az egy évvel azelőttinél. Az augusztus–októberi időszakban a foglalkoztatottak száma – a 15–64 éves korosztályban – 3 millió 899 ezer fő volt, 1,9%-kal több az egy évvel korábbihoz viszonyítva. Ugyanezt az időszakot és korosztályt tekintve a munkanélküliségi ráta 10,6%-os volt, 0,3 százalépponttal alacsonyabb, mint egy évvel korábban. Az év első tíz hónapjában a nettó átlagkereset 141 800 forintot tett ki, 1,8%-kal többet, mint 2011 ugyanezen időszakában. A január–novemberi időszak során a fogyasztói árak 5,7%-kal voltak magasabbak az egy évvel azelőttiekhez képest.

Nemzetközi és hazai gazdasági folyamatok

A Nemzetközi Valutaalap előrejelzése szerint 2012-ben a világgazdaság 3,3%-kal fog bővülni. A fejlett országok átlagosan 1,3, a fejlődő és felzárkózó államok 5,3%-kal fogják növelni gazdasági teljesítményüket. Az eurózóna adósságválságának reálgazdasági hatásai jelentős fékezőerőnek bizonyultak a globális folyamatokra is kiható európai konjunktúrában.

Az Egyesült Államok gazdasági teljesítménye 2012 első három negyedévében 2,4%-kal¹ bővült 2011 azonos időszakához képest. Japán bruttó hazai termékének volumene 2012 január–szeptemberében – az egy évvel korábbi alacsony bázishoz képest – 2,6%-kal¹ emelkedett, a növekedés motorjának a belső kereslet számított. A kínai gazdaság teljesítménybővülése tovább mérséklődött, 2012 első kilenc hónapjában a bruttó hazai termék volumene 7,7%-kal emelkedett az előző év azonos időszakához viszonyítva.

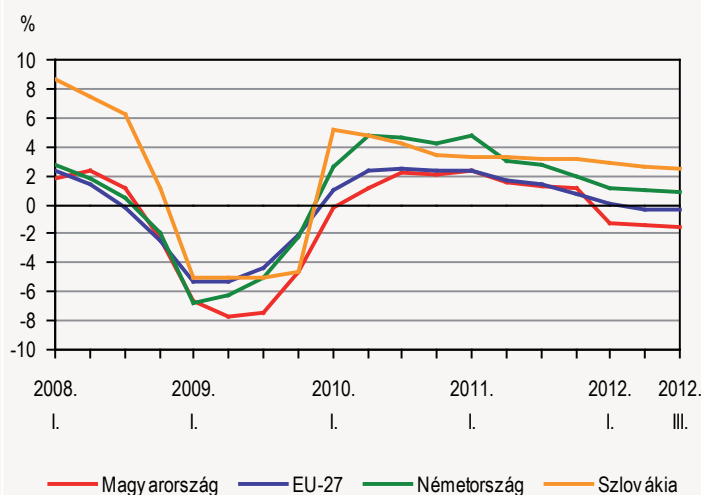
A dél-európai országok gazdasági recessziója következtében 2012 első három negyedévében az Európai Unió (EU-27) tagországainak együttes teljesítménye 0,2, az eurózóna tagállamainak együttes GDP-je 0,4%-kal² kisebb lett az egy évvel korábbihoz képest. A csökkenést mérsékelte Németország – az unió legnagyobb nemzetgazdasága – teljesítményének 1,0%-os² bővülése.

Több mint másfél évig tartó növekedést követően 2012 első negyedévében a hazai gazdaság teljesítménye csökkenésbe fordult. Magyarország bruttó hazai terméke 2012 III. negyedévében 1,5, 2012 január–szeptemberében 1,3%-kal csökkent az előző év azonos időszakához képest. Ebben egyrészt a szűkülő belső kereslet, másrészt a romló külső környezet játszott szerepet.

A nemzetközi összehasonlítások során alkalmazott szezonálisan és naptárhatással kiigazított index szerint 1,4%-kal csökkent az év első kilenc hónapjában a gazdasági teljesítmény, miáltal hazánk az európai uniós rangsor utolsó harmadában található. A régiókból egyedül Szlovénia teljesített hazánknál gyengébben (–2,0%). A konjunkturális folyamatokat jelző, előző negyedévhez viszonyított, szezonálisan és naptári hatással kiigazított adatok szerint a III. negyedévben 0,2%-os mérséklődés következett be, ezzel három egymást követő negyedévben csökkent hazánk teljesítménye.

1. ábra

A bruttó hazai termék volumenváltozása* (az előző év azonos negyedévéhez képest)

A felhasználási oldalon – a recesszióba forduló uniós gazdaság és a magas bázis ellenére – a külkereskedelem 2012 első három negyedévében is pozitívan járult hozzá a gazdasági teljesítményhez. 2012 első kilenc hónapjában a kivitel 2,7, a behozatal 0,2%-kal emelkedett az előző év azonos időszakához képest. A bővülést visszafogta a szolgáltatások külkereskedelme: az import 2,8, az export 1,2%-kal csökkent. A külkereskedelmi forgalom döntő részét adó áruforgalomban a kivitel volumene 3,5, a behozatalé 0,7%-kal emelkedett. Az év első kilenc hónapjában a nemzetgazdaság külkereskedelmi forgalmában – romló cserearányok mellett – 1761 milliárd forintot többlet keletkezett, ami a GDP 8,6%-a.

A mérséklődő fogyasztás és az alacsony beruházási aktivitás miatt a belső kereslet továbbra sem támogatja a gazdasági növekedést. 2012 január–szeptemberében a bruttó hazai termék több mint kilenczetedét adó belföldi felhasználás 3,9%-kal csökkent az előző év azonos időszakához képest.

A belföldi felhasználás közel hattizedét adó háztartások fogyasztási kiadása 2012 I–III. negyedévében 1,6%-kal mérséklődött az előző év azonos időszakához mérten. A nagy súlyú kiadási csoportok közül az élelmiszerek, a szálláshely-szolgáltatás és vendéglátás, valamint a szabadidős és kulturális szolgál-

¹ Szezonálisan kiigazított.

² Szezonálisan és munkanaphatással kiigazított.

atások esetében emelkedett a volumen, a közlekedési, illetve a lakhatással kapcsolatos szolgáltatások terén viszont csökkenés következett be. A háztartásokat segítő nonprofit intézményektől kapott támogatások volumene 1,7, a kormányzattól kapott természetbeni juttatásoké – a gyógyszer-támogatások volumenének jelentős csökkenése következtében – 4,6%-kal lett alacsonyabb. Összességében az ezen felhasználási tételekből álló **háztartások tényleges fogyasztása** 2,1%-kal lett kisebb.

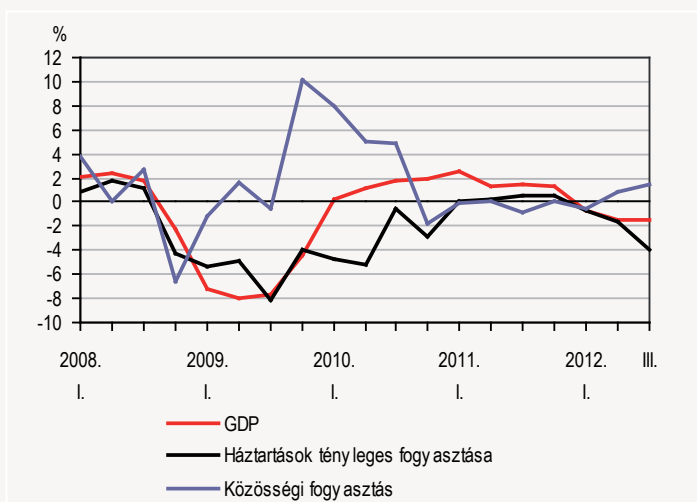
A **közösségi fogyasztás** volumene – az első negyedévi 0,6%-os mérséklődés ellenére – az év első három negyedévében 0,5%-kal növekedett az előző év azonos időszakához viszonyítva. A háztartások tényleges fogyasztása és a közösségi fogyasztás együtteséből álló, a belső kereslet több mint nyolctizedét kitevő **végző fogyasztás** 1,8%-kal csökkent.

A **bruttó állóeszköz-felhalmozás** volumenének zsugorodása 2012 első három negyedévében tovább folytatódott (-4,7%). A felhasználási tétel GDP-hez viszonyított aránya is csökkent: 15,7%-os értéke 0,8 százalékpontos mérséklődést jelent 2011 hasonló időszakához mérten.

A bruttó állóeszköz-felhalmozás több mint nyolctizedét adó **nemzetgazdasági beruházások** volumene 2012 III. negyedévében 2,1, I–III. negyedévében 5,2%-kal csökkent az előző év azonos időszakához viszonyítva. A beruházásokon belül az építési beruházások 9,0%-kal mérséklődtek, a gép- és berendezésberuházások lényegében stagnáltak (-0,1%) 2012 első kilenc hónapjában. A versenyszférában – a legalább 50 főt foglalkoztató vállalkozások adatai alapján – 3,7, a költségvetésben 22%-kal zsugorodott a beruházások volumene. A **nemzetgazdasági ágak** többségére továbbra is csökkenés volt jellemző. A legjelentősebb beruházó nemzetgazdasági ágban, a feldolgozóiparban – az egy évvel ezelőtti kiemelkedő, 28%-os növekedés után – 0,5%-os mérséklődés következett be. Ennek ellenére az alágak több mint felében volumennövekedés volt, egyes gépipari alágakban pedig nagymértékű bővülés történt. A nagyobb súlyú nemzetgazdasági ágak közül csökkenés következett be az ingatlanügyletek területén (4,5%). Az uniós forrásból megvalósult felsőoktatási és egészségügyi intézményfejlesztések befejeződése miatt visszaesett a beruházás volumene az egészségügyi szolgáltatások (43%) területén, illetve az oktatásban (39%). Ezen kívül jelentős csökkenés történt a nyolcadik legjelentősebb beruházó nemzetgazdasági ágban, az energiaiparban (40%). Január–szeptember folyamán mindössze öt nemzetgazdasági ágban emelkedett a beruházási teljesítmény. A szállítás, raktározás beruházásai – meghatározóan a III. negyedévi 9,0%-os növekedésnek köszönhetően – 4,1%-kal emelkedtek. Bővülés következett be ezen kívül az információ, kommunikáció nemzetgazdasági ágban (17%) egy II. negyedévi nagyberuházás következtében; az adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység területén (10%); az árvízvédekezéssel kapcsolatos nagyprojektek miatt a közigazgatásban (5,7%); valamint – az áruházcsoport-bővítések és -fejlesztések révén – a kereskedelemben (3,2%).

2. ábra

A GDP és a fogyasztás volumenváltozása
(az előző év azonos negyedévéhez képest)

A **készletek** állománya az első két negyedévben csökkent, viszont a harmadik negyedévben jelentősen emelkedett. 2012 január–szeptemberében összességében – folyó áron – 3,7 milliárd forintos volt a készletváltozás 2011 azonos időszakához képest, amikor is 226,8 milliárd forinttal emelkedett a készletek értéke.

2012 első kilenc hónapjában a **belföldi felhasználási tételek mindegyike hozzájárult a gazdasági teljesítmény csökkenéséhez**: a végső fogyasztás 1,3, a belföldi felhalmozás 2,3 százalékponttal. Ezzel szemben a külkereskedelmi forgalom pozitív egyenlege 2,4 százalékponttal mérsékelte a GDP visszaesési ütemét.

A **termelési oldalon** a nemzetgazdasági ágak többségében volumencsökkenés volt. 2012 első kilenc hónapjában a bruttó hozzáadott érték volumene 1,4%-kal elmaradt 2011 azonos időszakának szintjétől.

A száraz nyári időjárás következtében a **mezőgazdaság** bruttó hozzáadott értéke 2012 első három negyedévében – a tavaly ilyenkor 22%-os növekedést követően – 17%-kal visszaesett.

Az **ipar** teljesítménye 0,4%-kal mérséklődött az év első kilenc hónapjában. A csökkenés számottevő részben a visszafogottabb külső kereslet miatt jelentős mértékben lassuló exportértékesítés következménye. Az iparon belül az energiaipar hozzáadott értéke mérséklődött, a feldolgozóipar stagnált. (Utóbbi a III. negyedévben, két és fél év után először, 0,4%-kal csökkent.) A feldolgozóiparon belül az egyre nagyobb súlyal rendelkező járműgyártásban nagymértékű növekedés, ugyanakkor a számítógépek, elektronikai és optikai termékek termelésében jelentős visszaesés következett be.

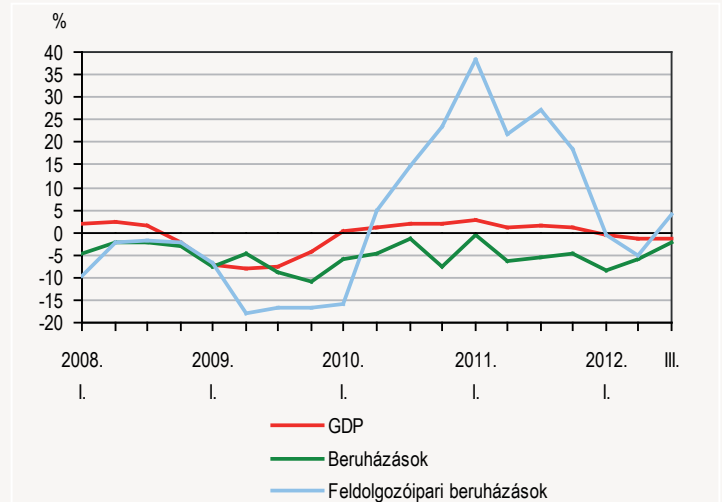
Az **építőiparban** az első két negyedévi mérséklődést a III. negyedévben növekedés követte: a közútépítések és a vasúti fővonalak felújításának köszönhetően 2,3%-os volt az emelkedés. 2012 első három negyedévében folytatódott az évek óta tartó csökkenés: összességében 5,6%-os volt a visszaesés az előző év azonos időszakához képest. A termelés mindkét építőiparágban zsugorodott.

Az előző évi növekedést követően 2012 első kilenc hónapjában a **szolgáltató szektor** teljesítménye 0,4%-kal mérséklődött. Az egy évvel korábbihoz hasonlóan a legjelentősebb mértékben a **pénzügyi szolgáltatások** teljesítménye csökkent (3,0%), ebben meghatározó volt a bankok hitelezési képességének és hajlandóságának visszaesése. A biztosítási ágazatra kedvezőtlen hatással volt a mérséklődő díjbevétel, valamint az egyes életbiztosítások lejárat előtti visszaváltása is, amik főként a devizaalapú jelzáloghitelek végtörlesztésének forrását képezték az év első hónapjaiban.

2012 első három negyedévében a **szállítás, raktározás** nemzetgazdasági ág bruttó hozzáadott értéke 1,7%-kal mérséklődött. Ezzel egyező mértékben csökkent az **ingatlanügyletek** nemzetgazdasági ág teljesítménye is. A szolgáltatási ágak közül ennél mérsékeltebb csökkenés következett be a **kereskede-**

3. ábra

A GDP és a beruházás volumenváltozása
(az előző év azonos negyedévéhez képest)

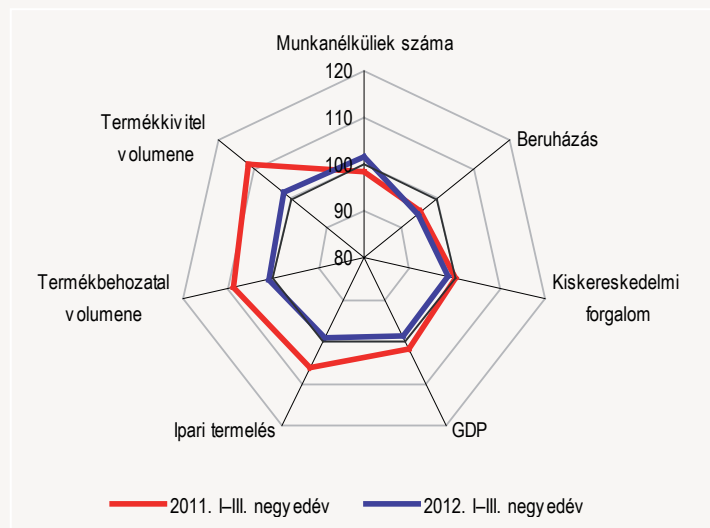
lem, szálláshely-szolgáltatás és vendéglátás (0,8%), a művészet, szórakoztatás, szabadidő és egyéb szolgáltatás (0,6%), valamint a szakmai, tudományos, műszaki és adminisztratív tevékenység területén (0,2%).

A bruttó hozzáadott érték 5,0%-át előállító **információ és kommunikáció** területén dinamikus, 3,9%-kal bővült a teljesítmény 2012 január–szeptemberében az egy évvel ezelőtti szinthez képest. Ebben jelentős szerepe volt az információtechnológiai szolgáltatás, valamint a távközlési szektor növekedésének. Utóbbi bővüléséhez hozzájárult a mobilinternet-előfizetések, valamint a – VoIP-technológiának köszönhetően – bekapcsolt vezetékestelefon-fővonalak számának növekedése. A mobiltelefon-előfizetések száma ugyanakkor csökkent a 2011. szeptember végéhez képest. A jellemzően államilag finanszírozott **közigazgatás, oktatás, egészségügyi, szociális ellátás** területén 0,3%-os növekedés következett be.

2012 első három negyedében a GDP 1,3%-os visszaeséséből 1,0 százalékpontnyi csökkenést az ártermelő ágazatok (a mezőgazdaság, az ipar és az építőipar), 0,2 százalékpontnyit a szolgáltató ágazatok teljesítménye, valamint 0,1 százalékpontot a termékadók és –támogatások egyenlegének változása magyaráz.

4. ábra

Fontosabb gazdasági jelzőszámok adott év I–III. negyedében
(előző év azonos időszaka = 100%)

A rendelkezésre álló legfrissebb ágazati adatok szerint a hazai **ipar bruttó kibocsátása** január–októberben 0,9%-kal (ezen belül októberben 1,7%-kal) elmaradt az egy évvel korábbitól. Az értékesítési irányok közül az export volumene 0,3%-kal nőtt, a belföldi eladásoké azonban 2,7%-kal csökkent. Az **ipar nemzetgazdasági ágai** közül a feldolgozóipar január–októberi termelési volumene 0,8, az energiaszektor kibocsátása 2,7%-kal csökkent, a termelésből kis súllyal részesedő bányászat termelése pedig 12,1%-kal nőtt 2011 azonos időszakához viszonyítva.

A **feldolgozóipari alágak** közül az ipari termelés közel ötödét adó járműgyártás – 2009 vége óta bővülő – volumene 8,1%-kal emelkedett a tavalyi ilyenkoréhoz képest. A teljes termelési érték egyhatedét adó számítógép, elektronikai, optikai termék gyártása alág első tízhavi teljesítménye közel 16%-kal visszaesett. Az alág termelése tavaly április óta csökken az előző évhez képest, amiben elsősorban a híradás-technikai berendezések és elektronikus fogyasztási cikkek iránti exportkereslet mérséklődése játszott szerepet. A harmadik legnagyobb, a termelésből mintegy egytizedes aránnyal részesedő, és nagyrészt belföldre értékesítő élelmiszeripar kibocsátása 5,6%-kal haladta meg az egy évvel korábbit, a belföldi eladások 3,2 és az exportértékesítés 11,5%-os bővülése mellett.

A legalább 5 főt foglalkoztató vállalkozások körében az **egy alkalmazásban állóra jutó ipari termelés** az első tíz hónap során 1,2%-kal haladta meg az egy évvel korábbit. A termelékenység növekedése az alkalmazásban állók számának 2,1%-os csökkenése miatt következett be.

Októberben a megfigyelt feldolgozóipari ágazatokban az **összes új rendelések** volumene 9,0%-kal alacsonyabb volt, mint tizenkét hónappal korábban. Az új exportrendelések 9,6, a belföldi rendelések 4,5%-kal visszaestek. A hó végi **rendelésállomány** 1,9%-kal csökkent a tavaly október végéhez képest. Az év első tíz hónapjában az **ipari termelői árak** 5,6%-kal emelkedtek ezen belül a belföldi értékesítés árszínvonala átlagosan 6,3%-kal. Az árak alakulását leginkább az energiaiparban (6,5%), a kocszgyártás, kőolaj-feldolgozásban (19%), az élelmiszeriparban (4,8%), és a vegyi anyag, termék gyártásában (10%) történt áremelkedések befolyásolták, ugyanis ezek az alágak együttesen a hazai értékesítés több mint 70%-át adják. Az ipar forintban mért exportértékesítési árai átlagosan 5,2%-kal haladták meg az egy évvel korábbi szintet.

Az **építőipar** bruttó kibocsátása a szeptemberi 6,8%-os növekedés után októberben 1,4%-kal nagyobb volt az egy évvel korábbinál. A január–októberi termelési volumen azonban összességében 4,2%-kal csökkent. A szezonálisan kiigazított adatok szerint októberben a termelés volumene 3,3%-kal volt kevesebb az előző havinál.

Január–októberben az **új építőipari szerződések** volumene közel 20%-kal nőtt, ami egyrészt az alacsony bázis, másrészt az útépítési, vasút-felújítási munkákra, közmű- és távvezeték-építésre kötött szerződések növekedésének az eredménye. Az október végi **szerződésállomány** volumene 11,8%-kal volt magasabb, mint egy évvel korábban, a két építményfőcsoport adata ellentétesen alakult: az épületek építésére lekötött szerződésállomány 22%-kal kisebb, az egyéb építmények építésére megkötötték 32%-kal magasabb volt az egy évvel korábbinál.

A **szállítás, raktározás** ágán belül 2012 I–III. negyedében a nemzetgazdaság árutonna-kilométerben kifejezett **áruszállítási** teljesítménye 1,6%-kal volt alacsonyabb, mint egy évvel ezelőtt. A csökkenés legfontosabb tényezőjét az jelentette, hogy a – teljesítményből 18%-kal részesedő – belföldi közúti szállítás esetében 14%-os visszaesés következett be. A szállított áruk tömege az árutonna-kilométerben számítottnál nagyobb mértékben, 8,4%-kal csökkent. A helyközi **személyszállítás** január–szeptemberi utaskilométerteljesítménye 10%-kal maradt el az egy évvel ezelőtől. A csökkenés szinte kizárólag a mintegy felével kisebb teljesítményű repülőgépes közlekedésnek tulajdonítható, összefüggésben a Malév februári megszűnésével. A helyi személyszállítást 2012. január–szeptembere során igénybe vevő utasok száma 1,4%-kal mérséklődött az egy évvel korábbihoz viszonyítva.

A január–szeptemberi hónapok során mintegy 78 400 **személygépkocsit helyeztek első alkalommal forgalomba** hazánkban, 42%-kal többet, mint a megelőző év ugyanezen időszakában. A forgalomba helyezések száma az utóbbi négy év azonos időszakait tekintve a legmagasabb volt, a válságot megelőzőektől ugyanakkor jelentősen elmaradt. A növekedés nagyrészt a használt – két évnél régebben gyártott – személygépkocsikhoz köthető, amelyek száma 1,9-szeresére, 36,0 ezer darabra emelkedett.

2012. január–októberben 7,2 millió vendég 19 millió vendégéjszakát vett igénybe a **kereskedelmi szálláshelyeken**. A vendégek száma 3,2, a vendégéjszakáké 4,5%-kal emelkedett az előző év azonos időszakához képest. Az év első tíz hónapjában a külföldi vendég-forgalom folyamatosan bővült, a vendégek száma 7,5, a vendégéjszakáké 7,7%-kal nőtt. A belföldi vendégek száma enyhén (0,7%-kal) csökkent, ugyanakkor vendégéjszakáik száma 1,2%-kal növekedett. A vendégforgalom háromnegyedét fogadó szállodák mindkét vendégkör tekintetében átlagot meghaladóan teljesítettek. A szállodák szoba-kihasználtsága is kedvezően alakult: átlagosan 48,9% volt, 1,7 százalékponttal magasabb, mint 2011 január–októberében. A négy-, illetve ötcsillagos házak, továbbá a gyógyszállodák szobafoglaltsága átlagon felüli volt a vizsgált időszakban. A kilenc turisztikai régióból kettő (Nyugat-Dunántúl és Közép-Dunántúl) kivételével mindenhol nőtt a vendégéjszakákban mért vendégforgalom. A szálláshelyek bruttó árbevétele 232 milliárd forintot tett ki, folyó áron 7,2%-kal többet, mint egy évvel korábban, miközben a szálláshely-szolgáltatás és vendéglátás árai 4,6%-kal lettek magasabbak.

2012 I–III. negyedében 33,7 millió **külföldi látogató** érkezett hazánkba, ami 4,3%-os növekedés 2011 azonos időszakához képest. A bővülés főként az egynapos látogatások számában történt (5,5%-os) emelkedés hatására következett be, miközben a több napra látogatók száma csak kismértékben

(0,9%-kal) emelkedett. A látogatók tartózkodási ideje összességében 1,1%-kal nőtt egy év alatt, a több napra érkezők tartózkodási idejének csökkenése mellett. A **külföldre látogató magyarok** száma 3,3%-kal lett alacsonyabb, összesen 12,3 millióan utaztak külföldre. Mind az egy, mind a több napra kiutazók száma csökkent, 1,6, illetve 6,7%-kal. A külföldön töltött mintegy 35 millió nap jelentős visszaesés az egy évvel korábbihoz képest, ugyanakkor a külföldre látogatók 0,8%-kal többet költöttek utazásaik során. Az utasforgalmi szolgáltatások 918 milliárd forintot kitevő exportja és a 410 milliárd forintos importja következtében 508 milliárd forintos aktívumot mutat az utasforgalmi egyenleg, ami 0,8%-os javulás 2011 első kilenc hónapjához viszonyítva.

A **külkereskedelmi termékforgalomban** 2012 októberében – az első becslés szerint – a kivitel euróértéke 6,5, a behozatalé 5,7%-kal növekedett az előző év azonos hónapjához képest. A külkereskedelmi mérleg az év tizedik hónapjában 658 millió euró aktívumot ért el, az egyenleg 83 millió eurónyit javult az előző év azonos hónapjához képest. A január–októberi időszak egészében 1,1% volt az export és 1,2% az import euróértékének növekedése. A tizhavi külkereskedelmi mérleg 6089 millió eurós többletet mutat, 22 millió euróval többet, mint az előző év azonos időszakában.

A **külkereskedelmi forgalom forintárszintje január–szeptemberben** az exportban 5,8, az importban 7,6%-kal növekedett, így a cserearány 1,7%-kal romlott. Nemzeti valutánk egy év alatt a főbb devizákhoz képest 9,0%-kal gyengült, ezen belül az euróhoz képest 7,4, a dollárhoz viszonyítva 18%-os volt a leértékelődés mértéke.

2012. január–novemberben az államháztartás központi alrendszerének pénzforgalmi szemléletű, konszolidált **hiánya** – a Nemzetgazdasági Minisztérium előzetes adatai alapján – 692 milliárd forint volt, az egyenleg 556 milliárd forinttal javult a 2011. ilyenkorhoz képest. Az államháztartás 12,7 billió forintot kitevő bevétele 6,6%-kal magasabb az egy évvel korábbinál, a 13,4 billió forintra teljesülő kiadása 1,8%-kal nőtt. Az alrendszernek közül a társadalombiztosítási alapok mérlegromlása, valamint az elkülönített állami pénzalapok egyenlegjavulása lényegében azonos összeget – mintegy 55 milliárd forintot – tett ki, így az államháztartás esetében a javulás mértéke szinte megegyezett a központi költségvetésével (557 milliárd forint). A január–novemberi időszakot a központi költségvetés 740 milliárd, a társadalombiztosítási alapok 85 milliárd forintos deficittel zárták, az elkülönített állami pénzalapokban 133 milliárd forintos többlet keletkezett.

Társadalmi és jövedelmi folyamatok

Az alapvető **népmozgalmi mutatók** szerint **2012 első tíz hónapjában** több születés és halálozás történt hazánkban, mint az előző év azonos időszakában.

Az előzetes adatok szerint **2012 január–októberében** 75 655 **gyermek született**, 3,3%-kal (2403 fővel) több, mint egy évvel korábban, eközben a születési arányszám 0,3 ezrelékponttal, 9,1 ezrelékre emelkedett. Az **elhunytak** 107 419 fős száma 0,4%-kal (407 fővel) volt magasabb, a halálozási arányszám 12,9-ről 13,0 ezrelékre nőtt. A **csecsemőhalandóság** első tizhavi 4,8 ezrelékes mutatója 0,3 ezrelékponttal elmaradt a 2011. január–októberitől.

A természetes fogyás üteme valamelyest lassult, annak köszönhetően, hogy a születések száma nagyobb mértékben emelkedett, mint a halálozásoké. A fogyás mértéke 31 764 fő volt, 1996 fővel kevesebb az egy évvel korábbinál. Az ország lakossága a nemzetközi vándorlás pozitív egyenlege folytán ennél kisebb mértékben, mintegy 21 ezer fővel csökkent. A **népesség becsült lélekszáma** 2012. október végén 9 millió 937 ezer fő volt.

2012 augusztus–októberében a 15–64 éves korcsoporton belül 3 millió 899 ezren, az egy évvel korábbinál 71 ezer fővel többen dolgoztak. Az erre a korcsoportra számított **foglalkoztatási arány** egy esztendő alatt 1,6 százalékponttal, 58,2%-ra nőtt. (Az emelkedésben elsősorban a közfoglalkoztatás kiterjesztése játszott szerepet.) A nők létszáma egy év alatt 45 ezer, a férfiaké 26 ezerrel bővült, foglalkoztatási arányuk 52,9, illetve 63,7%. A foglalkoztatottság emelkedése jellemezte a 15–24 éves – a munkaerőpiacon kis létszámban jelen lévő – fiatalokat (19,3%), a legjobb munkavállalási korúnak számító 25–54 éveseket (75,6%) és az idősebb, 55–64 éveseket (37,8%) egyaránt.

A **munkanélküliek** 462 ezer fős **létszáma** – szintén a 15–64 évesek körében – 5 ezer fővel alacsonyabb volt a 2011. augusztus–októberinél, a **munkanélküliségi ráta** – 0,3 százalékpontos (mintavételei hibahatáron belüli) – csökkenés mellett 10,6% volt. A férfiak munkanélküliségi rátája 10,7, a nőké 10,5%. A munkanélküliség által leginkább érintett 15–24 éves korosztály munkanélküliségi rátája (30,1%) az egy évvel korábbihoz képest számottevően emelkedett, miközben a 25–54 éveseké (9,4%), illetve az 55–64 éveseké (7,1%) mérséklődött. A munkanélküliek 47,5%-a egy éve, vagy annál régebben keresett állást, a munkanélküliség átlagos időtartama 17,6 hónap volt.

2012. január–októberben a teljes munkaidőben alkalmazásban állók átlagos havi **bruttó keresete** – a számviteli nyilvántartások alapján – 219 500 forint volt, ennek kézhez kapott nettó összege 141 800 forintot tett ki. A bruttó bérek 4,5, a nettó keresetek 1,8%-kal meghaladták az egy évvel korábbit. A vállalkozásoknál dolgozók nettó bére havonta 148 300 forint, a nonprofit szférában 130 300 forint volt, 4,2, illetve 4,5%-kal több mint egy évvel korábban. A költségvetésben dolgozók átlagos havi nettó keresete – a közfoglalkoztatottakkal együtt számítva – 128 ezer forint volt, 3,9%-kal kevesebb, mint 2011 azonos időszakában. (A közszféra átlagkeresetének dinamikáját a teljes munkaidős közfoglalkoztatottak létszámának többszörösére növekedése visszafogta, miközben döntően az egészségügyet érintő garantált bérminimum 2012. évi változása, továbbá az ez év januártól esedékes, de júliusban kifizetett béremelés élénkítette.) A közfoglalkoztatottak figyelmen kívül hagyásával az átlagos nettó kereset a közszférában 137 200 forint volt, 1,7%-kal több az egy évvel korábbinál. A költségvetési szférában és a nonprofit szervezeteknél a foglalkoztatottak érintett körének – az adó- és járulékváltozások ellentételezése céljából – a keresetbe nem tartozó havi **kompensációt** fizetnek. Ez az intézkedés 2012. január–októberben a költségvetésben a teljes munkaidősök mintegy 56, a nonprofit szférában 8,9%-át érintette, ennek összege átlagosan havi bruttó 10 100 és 10 200 forint volt. (A költségvetési szféra bruttó keresete a kompenzációt figyelmen kívül hagyva 2,1%-kal, azt figyelembe véve kissé mérséklődött.)

Az intézményi munkaügyi statisztika legfrissebb létszámadatai szerint 2012. január–októberben a nemzetgazdaságban – a legalább 5 fős vállalkozásoknál, a költségvetési intézményeknél és a megfigyelt nonprofit szervezeteknél – átlagosan **2 millió 674 ezer fő állt alkalmazásban**, 19 ezer fővel (0,7%-kal) kevesebben az egy évvel korábbinál. A vállalkozásoknál 1 millió 817 ezer főt alkalmaztak, ez 35 ezerrel (1,9%-kal) elmaradt a 2011. január–októberitől. Ezzel szemben a költségvetés területén dolgozók 751 ezres száma – a közfoglalkoztatás növekvő súlyának köszönhetően – 16 ezer fővel (2,2%-kal) meghaladta az egy esztendővel azelőttit. Közfoglalkoztatás keretében átlagosan 90 ezer főt alkalmaztak, létszámuk egy év alatt másfélszeresére nőtt. (A közszféra közfoglalkoztatottak nélküli létszáma 15 ezer fővel 661 ezerre mérséklődött.) A nonprofit szervezeteknél 106 ezren dolgoztak, a szférát visszafogott, fél százalékos létszámnövekedés jellemezte. A **fogyasztói árak** emelkedésének üteme tovább lassult: a szeptemberi négyéves csúcspont (6,6%) októberben 6,0, **novemberben** 5,2%-ra mérséklődött az előző év azonos időszakához képest. Ennek hátterében többek között az üzemanyagárak alakulása, valamint a bázishatás állt, mivel 2011-ben ilyenkor jövedékiadó-emelés gyorsította az inflációt. **Január–november átlagában** 5,7%-os volt a drágulás mértéke.

2012 első tizenegy hónapjában a főcsoportok közül a legnagyobb mértékben, 12,6%-kal a szeszes italok, dohányárúk árai emelkedtek. Az egyéb cikkek, üzemanyagok árszínvonala 7,6%-kal, ezen belül a járműüzemanyagoké 14%-kal nőtt az előző év azonos időszakához viszonyítva. Az átlagot meghaladóan emelkedett a háztartási energia ára (6,3%), ezen belül a távfűtésért 8,6, a vezetékes gázért 6,7%-kal kellett többet fizetni, mint egy évvel korábban. Az élelmiszerek ára 5,8%-kal nőtt, ezen belül a vörös húsok több mint 12, a sertéssziradék negyedével, a tojás pedig 37%-kal drágult. A 2011-es magas bázisárak miatt ugyanakkor a liszt 5,2%-kal, a burgonya pedig több mint negyedével került kevesebbe. A szolgáltatások áremelkedésének üteme a tavalyihoz képest duplájára gyorsult: január–novemberben 4,2%-kal nőtt az árszínvonal, miközben a ruházati cikkek 2,7%-kal drágultak. Tovább folytatódott ugyanakkor a tartós fogyasztási cikkek árának 2010 júliusa óta tartó csökkenése: ennek mértéke az év első tizenegy hónapjában 1,2%-os volt.

1. tábla

Összefoglaló adatok

(indexek az előző év azonos időszakának százalékában)

1.) 2012. január–október

Megnevezés	2011	2012.		
		január– szeptember	október	január– október
Ipari indexek				
termelés	105,6	99,2	98,3	99,1
értékesítés belföldre	94,8	97,5	95,7	97,3
értékesítés exportra	107,9	100,2	101,2	100,3
létszám	103,4	97,9	97,5	97,9
termelékenység	102,0	101,3	100,8	101,2
Építőipari termelés indexe	92,1	95,0	101,4	95,8
Mezőgazdasági értékesítés indexe	100,2	111,1	88,5	106,6
Kiskereskedelmi forgalom indexe	100,2	98,3
Behozatal értéke, millió euró	72 917	54 558 ^R	6 688	61 246
értékindexe	110,6	100,7	105,7	101,2
Kivitel értéke, millió euró	79 978	59 989 ^R	7 346	67 335
értékindexe	111,9	100,5	106,5	101,1
Árindexek				
ipari termelői árak	104,2	106,2	100,2	105,6
ipari belföldi értékesítési árak	106,2	106,7	102,7	106,3
mezőgazdasági termelői árak	119,3	110,9	124,4	114,3
behozatali forintárak	105,0	107,6
kiviteli forintárak	102,9	105,8
Alkalmazásban állók létszáma, ezer fő	2 692	2 671	2 697	2 674
index	99,6	99,3	99,5	99,3
Munkanélküliségi ráta ^{a)} , %	11,0	10,6 ^{b)}
Bruttó átlagkereset, ezer forint	213,1	219,7	217,4	219,5
nominális index	105,2	104,5	104,6	104,5
Nettó átlagkereset, ezer forint	141,2	142,0	140,4	141,8
nominális index	106,4	101,8	102,0	101,8

^{a)} A 15–64 éves népességen belül.

^{b)} 2012. augusztus–október.

^R Revidált adat.

2.) 2012. január–november

Megnevezés	2011	2012.		
		január– október	november	január– november
Fogyasztóiár-index	103,9	105,8	105,2	105,7
Az államháztartás központi alrendszerének egyenlege, milliárd forint	-1 742	-658	-34	-692
Ebből:				
központi költségvetés	-1 727	-729	-10	-740
társadalombiztosítási alapok	-84	-62	-23	-85

További információk, adatok (linkek):

[Táblák](#)

www.ksh.hu

Elérhetőségek:

Tájékoztatási főosztály, Elemző osztály

Freid Mónika főosztályvezető-helyettes

Monika.Freid@ksh.hu, Telefon: (+36-1) 345-1296

[Információs szolgálat](#), Telefon: (+36-1) 345-6789